

SPOLUPRÁCE UČITELE S
PEDAGOGICKO-
PSYCHOLOGICKOU
PORADNOU

§ 120

Školská účelová zařízení

Školská účelová zařízení podle účelu, k němuž byla zřízena, napomáhají školám a školským zařízením při jejich činnosti, zajišťují materiálně technické služby, poradenské, informační nebo ekonomicko-administrativní služby, poskytují odborné, studijně pracovní, knihovnické a informační služby pro žáky, studenty, popřípadě zaměstnance, zajišťují praktické vyučování a výchovu mimo vyučování nebo vytvářejí podmínky pro praktické vyučování žáků a jejich zájmovou činnost.

72

VYHLÁŠKA

**ze dne 9. února 2005
o poskytování poradenských
služeb ve školách a školských
poradenských zařízeních**

§ 1

Poskytování poradenských služeb

- (1) Poradenské služby ve školách a školských poradenských zařízeních jsou poskytovány dětem, žákům, studentům (dále jen "žák"), jejich zákonným zástupcům, školám a školským zařízením.

§ 2

Obsah poradenských služeb

- vytváření vhodných podmínek pro zdravý tělesný, psychický a sociální vývoj žáků, pro rozvoj jejich osobnosti před zahájením vzdělávání a v průběhu vzdělávání,
- naplňování vzdělávacích potřeb a rozvíjení schopností, dovedností a zájmů před zahájením a v průběhu vzdělávání,
- prevenci a řešení výukových a výchovných obtíží, sociálně patologických jevů (zejména šikany a jiných forem agresivního chování, zneužívání návykových látek) a dalších problémů souvisejících se vzděláváním a s motivací k překonávání problémových situací,

§ 2

Obsah poradenských služeb

- vytváření vhodných podmínek, forem a způsobů integrace žáků se zdravotním postižením,
- vhodné volbě vzdělávací cesty a pozdějšího profesního uplatnění,
- vytváření vhodných podmínek, forem a způsobů práce pro žáky, kteří jsou příslušníky národnostních menšin nebo etnických skupin,
- vytváření vhodných podmínek, forem a způsobů práce pro žáky nadané a mimořádně nadané,
- rozvíjení pedagogicko-psychologických a speciálně pedagogických znalostí a profesních dovedností pedagogických pracovníků ve školách a školských zařízeních,
- zmírňování důsledků zdravotního postižení a prevenci jeho vzniku.

§ 3

Školská poradenská zařízení

- (1) Typy školských poradenských zařízení jsou:
- pedagogicko-psychologická poradna (dále jen "poradna"),
- speciálně pedagogické centrum (dále jen "centrum").
- (2) Pedagogickým pracovníkům vykonávajícím pedagogicko-psychologickou činnost ve školách a školských poradenských zařízeních je poskytována odborná podpora za účelem zvýšení kvality poradenských služeb.

§ 5

Poradna

- (1) Poradna poskytuje služby pedagogicko-psychologického a speciálně pedagogického poradenství a pedagogicko-psychologickou pomoc při výchově a vzdělávání žáků.
- (2) Činnost poradny se uskutečňuje ambulantně na pracovišti poradny a návštěvami zaměstnanců právnické osoby vykonávající činnost poradny ve školách a školských zařízeních.

3) Poradna

- zjišťuje pedagogicko-psychologickou připravenost žáků na povinnou školní docházku a vydává o ní odborný posudek; doporučuje zákonným zástupcům a řediteli školy zařazení žáka do příslušné školy a třídy a vhodnou formu jeho vzdělávání; spolupracuje při přijímání žáků do škol; provádí psychologická a speciálně pedagogická vyšetření pro zařazení žáků do škol, tříd, oddělení a studijních skupin s upravenými vzdělávacími programy pro žáky se zdravotním postižením,
- zjišťuje speciální vzdělávací potřeby žáků ve školách, které nejsou samostatně zřízené pro žáky se zdravotním postižením, a vypracovává odborné posudky a návrhy opatření pro školy a školská zařízení na základě výsledků psychologické a speciálně pedagogické diagnostiky,

Poradna:

- poskytuje poradenské služby žákům se zvýšeným rizikem školní neúspěšnosti nebo vzniku problémů v osobnostním a sociálním vývoji, jejich zákonným zástupcům a pedagogickým pracovníkům vzdělávajícím tyto žáky, poskytuje poradenské služby zaměřené na vyjasňování osobních perspektiv žáků, poskytuje metodickou podporu škole, prostřednictvím metodika prevence zajišťuje prevenci sociálně patologických jevů, realizaci preventivních opatření a koordinaci školních metodiků prevence.

§ 6

Centrum

- (1) Centrum poskytuje poradenské služby žákům se zdravotním postižením a žákům se zdravotním znevýhodněním integrovaným ve školách a školských zařízeních, žákům se zdravotním postižením a žákům se zdravotním znevýhodněním ve školách, třídách, odděleních nebo studijních skupinách s upravenými vzdělávacími programy, žákům se zdravotním postižením v základních školách speciálních a dětem s hlubokým mentálním postižením.

Centrum

- (2) Žákům základních škol speciálních a školských zařízení jsou poradenské služby centra poskytovány pouze v rámci diagnostiky a kontrolní diagnostiky, v odůvodněných případech i v rámci speciální individuální nebo skupinové péče, kterou nezajišťuje škola nebo školské zařízení, kde je žák zařazen.

Centrum

- (3) Činnost centra se uskutečňuje ambulantně na pracovišti centra a návštěvami pedagogických pracovníků centra ve školách a školských zařízeních, případně v rodinách, v zařízeních pečujících o žáky se zdravotním postižením.

Centrum

- zjišťuje speciální připravenost žáků se zdravotním postižením na povinnou školní docházku a speciální vzdělávací potřeby žáků se zdravotním postižením a žáků se zdravotním znevýhodněním, zpracovává odborné podklady pro integraci těchto žáků a pro jejich zařazení a přeřazení do škol a školských zařízení a pro další vzdělávací opatření,

Centrum

- zajišťuje speciálně pedagogickou péči a speciálně pedagogické vzdělávání pro žáky se zdravotním postižením a žáky se zdravotním znevýhodněním, kteří jsou integrováni nebo kterým je stanoven jiný způsob plnění povinné školní docházky²),

Centrum

- vykonává speciálně pedagogickou a psychologickou diagnostiku a poskytuje poradenské služby se zaměřením na pomoc při řešení problémů ve vzdělávání, v psychickém a sociálním vývoji žáků se zdravotním postižením a žáků se zdravotním znevýhodněním, na zjištění individuálních předpokladů a vytváření podmínek pro uplatňování a rozvíjení schopností, nadání a na začleňování do společnosti,

Centrum

poskytuje pedagogickým pracovníkům a
zákonným zástupcům poradenství v
oblasti vzdělávání žáků se zdravotním
postižením,
poskytuje metodickou podporu škole.

PPP obecně

Zřizovatel vymezil hlavní činnost organizace takto:

Hlavním účelem zřízení organizace je poskytování poradenských služeb dětem, žákům, studentům, jejich zákonným zástupcům, školám a školským zařízením.

Předmět činnosti odpovídající hlavnímu účelu je zajišťovat:
psychologickou a speciálně pedagogickou diagnostiku
psychologickou a speciálně pedagogickou intervenci
informační, poradenskou a metodickou činnost

PPP obecně

PPP nabízí ve své hlavní činnosti řadu psychologických a speciálně pedagogických služeb jako např.:

psychologické vyšetření a poradenství předškolních dětí s výchovnými problémy

posouzení úrovně školní zralosti a doporučení k zlepšení školní připravenosti dětí před nástupem do 1. třídy

orientační i komplexní vyšetření školní zralosti, posouzení vhodnosti odkladu školní docházky

diagnostiku výchovných a výukových obtíží a doporučení vhodných metod k jejich zmírnění

diagnostika specifických poruch učení a chování

kariérové poradenství vycházejícím žákům a jejich rodičům, posouzení vhodnosti výběru studijního nebo učebního oboru

posouzení studijních předpokladů

individuální konzultace s rodiči

individuální konzultace s učiteli

metodické vedení výchovných poradců (VP)

metodické vedení školních metodiků preventivních aktivit (ŠMPA)

Žádost o vyšetření žáka (důvěrné!)

1. Jméno a příjmení žáka 3)
Datum narození
Adresa bydliště PSČ
Telefon domů tel. po práci mobil
Jméno matky (pěstounky)
Jméno otce (pěstouna)

2. Škola a třída, kterou žák navštěvuje tel.
a) opakoval ročník, propadl z předmětu
b) neopakoval ročník

3. Důvod vyšetření: výukové, týkající se předmětů
výchovné
kontrolní

jiné
Žák a) byl vyšetřen PPP, SPC (uved'te kdy a kde)

.....
b) nebyl dosud vyšetřen PPP a SPC
c) není nám známo

4. Odklad školní docházky: ano-ne

Opakování ročníku:

ano-ne

pokud ano, důvod

Známky na posledním vysvědčení:

ročník

Chování:		Prvouka:		Občanská v.:		Chemie:		Výtvarná v.:	
Český jazyk:		Vlastivěda:		Dějepis:		Fyzika:		Hudební v.:	
Matematika:		Přírodověda:		Rodinná v.:		Přírodopis:		Tělesná v.:	
Cizí jazyk:						Zeměpis:			

Uved'te současný prospěch, výrazné změny, klady a nedostatky:

Český jazyk:

Matematika:

Ostatní (včetně výchov):

Vývoj a změny v chování dítěte:

Uvedte opatření, která škola dosud realizovala k odstranění (zmírnění) obtíží žáka:

5. Skupinová péče:

a) doučování:

předmět(y)

hod./týdně

b) nápravné skupiny:

zaměření:

hod./týdně

c) ostatní: zájmové aktivity ve škole - např. keramika, jóga, sportovní hry, dramatický

kroužek, ...

6. Individuální péče:

<i>FORMY A ZPŮSOBY</i>	<i>Předměty, ve kterých je péče realizována:</i>
Využívání kompenzačních pomůcek	
Zvýšené využívání názorných pomůcek	
Individuální zadávání a plnění úkolů	
Zohlednění indiv. pracovního tempa	
Úprava způsobu hodnocení a klasifikace	
Upřednostnění ústního/písemného projevu	
Zadávání kratších/alternativních textů	
Tolerance písemného projevu	
Tolerance grafického projevu	

- Podpora koncentrace pozornosti - časté střídání činností, umožnění pohybového uvolnění při vyučování, častější vyvolávání, fyzický a oční kontakt, přesazení a jiné
- Náprava grafomotorických obtíží - správné držení psacího náčiní, uvolňování zápěstí, koordinace oka a ruky
- Využití preferovaného typu učení - zrakový, sluchový, pohybový, hmatový

7. Spolupráce s rodiči:

Způsob:

Frekvence:

Zaškrtněte vždy ty možnosti, které nejlépe popisují hodnocení dítěte:

O vyučování projevuje:

Aktivita při vyučování:

přiměřený zájem – nezájem – zajímá se jen o něco
hodně se hlásí – hlásí se průměrně – sám se prakticky
nepřihlásí – hlásí se, i když nezná odpověď – neodpovídá –
odpovídá kuse, i když odpověď zná – někdy se zarazí
a neodpovídá, nikdo s ním nehne po dobrém ani po zlém

Chování, osobnostní char.:

nesnášenlivý – vyvolává rvačky – pošťuchuje – bázlivý –
plachý – lítostivý – smutný – vzdorovitý – umíněný –
výkyvy v citových projevech a náladách – dobrosrdečný –
mírný – klidný – v hodinách hodný, klidný – o přestávkách
silně zlobí – zlobí v hodinách i o přestávkách

Pohybově:

těžkopádný – pomalý – přiměřeně živý – neklidný – neposedný –
stále si s něčím hraje – zbrklý – nekoordinovaný – zručný –
obratný – neobratný

Pozornost:

zřídka nepozorný – občas nepozorný – často nepozorný –
většinou nepozorný – sebemenší podnět ho odvede od úkolu

– níže své úrovni – při činnosti prakticky nesamostatný - vyžaduje neustále pomoc – úkoly dokončuje – málokdy dokončí – během vyučování

Řeč:

vyslovuje správně – nevyslovuje správně některé hlásky – obtížnější

– mluví nesrozumitelně – v určitých situacích koktá – koktá prakticky stále – má přiměřenou slovní zásobu – slova zná a umí je i aktivně

Lateralita:

při činnostech preferuje pravou ruku – levou ruku – obě ruce používá střídavě

– oblíben – neoblíben – výrazně neoblíben – stojí na okraji třídy – obětní beránek – agresor – třídní šašek – snadno se nechá ovlivnit

Rodinné prostředí:

dítě nosí věci v pořádku, málokdy něco nepřinese – často nenosí věci

na vyučování – rodiče se zajímají o výsledky práce ve škole, reagují

na záznamy v notýsku – příliš se nezajímají, nereagují – myslím, že se rodiče s dítětem učí pravidelně – občas – prakticky vůbec –

ve vzájemných vztazích rodičů a učitele nejsou problémy – jsou problémy (jaké):

Žák je/není v péči dalšího odborníka, případná medikace

(např. logoped, alergolog, psychiatr, neurolog, klinický psycholog aj.)

8. Dotazník byl projednán se zákonným zástupcem žáka dne

a zákonný zástupce s vyšetřením souhlasí 2).

Doklad je založen ve škole, školském zařízení.

V dne

Vyřizuje:

.....

razítko a podpis ředitele (ředitelky)

Údaje uváděné na tiskopise mají důvěrný charakter !!!

ZPRÁVA ŠKOLY O TŘÍDĚ

Škola: _____ šk. r.: _____
Adresa školy: _____ tel.: _____
třída: _____ počet žáků: _____
počet chlapců: _____ počet dívek: _____
Třídní učitel: _____
Výchovný poradce: _____
Školní metodik prevence: _____
Žáci v evidenci PPP: _____

Důvod práce se třídou:
a) **didaktický:**
nepřijetí žáka do kolektivu
problémů ve vztazích v třídním kolektivu
šikany

jiný: _____

b) **diagnostický ***
1) sociometrie

Popis problému ve třídě:

Vyjádření třídního učitele:

Vyjádření vých. poradce nebo metodika prevence:

*o práci se třídou je třeba informovat rodiče

Zvláštnosti třídního kolektivu:

Požadavek (očekávání) školy:

Dosavadní provedená opatření k řešení problémů třídy:

V _____ dne _____

tř. učitel(ka)

VP nebo ŠMP

Razítko a podpis ředitele

DOTAZNÍK ZPŮSOBILOSTI DÍTĚTE

(pro zahájení školní docházky)

Jméno a příjmení:

datum narození, bydliště

školka, od let.

Podtrhněte, prosím, ty z projevů, které u dítěte pozorujete:

1. Má-li být odloučeno od rodičů, nechce odejít, pláče.
2. Nenavazuje kontakt, je negativistické, bázlivé, nemluví.
3. Chová se bez zábran, má příliš uvolněné chování, tyká dospělým, je vtíravé, předvádí se, šaškuje.
4. Bez individuální pomoci není schopno plnit příkazy.
5. Snadno se rozptýlí, je nesoustředěné, rychle se unaví.
6. Přerušuje práci, odmítá pokračovat, vstává z místa, zpívá si při úkolu, brebtá, pohybově neklidné.
7. Má potíže s vyjadřováním, je s ním „obtížná domluva“, má malou slovní zásobu.
8. Dává přednost levé ruce, není vyhraněný pravák ani levák, dosahuje nápadně špatných výsledků při kresbě.
9. Celkově se jeví jako příliš dětské, hravé.
10. Celkové rozumové opoždění.
11. Z níže uvedených obtíží – poruch se objevuje (podtrhněte, doplňte):

Bolesti břicha	Poruchy řeči	Výbuchy hněvu, zlosti	Pohybová neobratnost
Bolesti hlavy	Pomočování	Ničení svých věcí	Sex. nápadnosti
Poruchy spánku	Záchvaty	Ničení věcí ostatních	Jiné tělesné obtíže
Problémy s jídlem	Křeče	Agresivita	Smyslová postižení

jaké:

Jiné nápadnosti:

Názor MŠ na zahájení školní docházky:

Rodiče dítěte **žádají – nežadají*** o posouzení způsobilosti pro zahájení školní docházky v Pedagogicko-psychologické poradně.

*volbu prosím zatr

Vyplněno dne:

Kým:

.....
razítko a podpis zástupce MŠ

Desatero pro rodiče

- Každý den kontroluji aktovku za přítomnosti svého prvňáčka.
- Každý den ořežu tužky. Dítě jich má mít v zásobě několik.
- Pomáhám dítěti v přípravě školních potřeb a učebních pomůcek za jeho přítomnosti, společně je dáváme do aktovky.
- Školní pomůcky koupím raději až po poradě s vyučujícím.
- Příprava na vyučování by měla probíhat v klidném a příjemném prostředí, aby se dítě mohlo soustředit na svou práci.
- Přípravu na vyučování rozdělím dítěti na kratší časové intervaly, nejlépe dvakrát 15 minut.
- Příprava na vyučování má být pravidelná, aby si dítě upevnilo pracovní návyky.
- V klidu si popovídám s dítětem o tom, co prožilo ve škole, snažím se odpovědět na jeho dotazy.
- O společných kulturních zážitcích (rozhlas, televize, kino, divadlo, koncerty) si s dítětem vyprávím, snažím se mu vysvětlit, čemu nerozumělo. Tím rozvíjím nenásilnou formou jeho rozumové vnímání.
- Své dítě raději pohladím, pochválím za drobné úspěchy. Snažím se nezlobit se, když se mu něco nezdaří.

**Zelinková, O.: III Cvičení
sluchové analýzy a syntézy**

**Zelinková, O.: V Čtenářské
tabulky**

**Zelinková, O.: VI Cvičení pravo -
levé orientace**

**Zelinková, O.: Koncentrace
pozornosti**

Literatura vhodná pro pedagogy a rodiče

- **Prekopová, J.: Neklidné dítě**
- Delarochl, P.: Rodiče nebojte se říkat ne**
- Kirbysová, A.: Nešikovné děti**
- Campbell: Jak rozvíjet nadání vašich dětí**
- Waltmanová, M.: Jak řešit problémy dětí se školou**
- Matějček, Z.: Po dobrém či po zlém**
- Michalová, Z.: Specifické poruchy učení na druhém stupni ZŠ a na středních školách**
- Matějček, Z.: Dyslexie**
- Matějček, Z.: Jak a proč nás trápí**
- Train, A.: Specifické poruchy chování**
- Prekopová, J.: Malý tyran, Portál 1993**
- Prekopová, J., Schweizerová, Ch.: Děti jsou hosté, kteří hledají cestu**
- Auger, A.: Strach, obavy a jejich překonávání**
- Pokorná, V.: Teorie, diagnostika a náprava SPU**
- Pokorná, V.: Cvičení pro děti SPU**
- Salsevere: Co dělat, aby se vaše děti chovaly správně**
- Serfontaine, G.: Potíže dětí s učením a chováním**
- Mercedes Indri de Caerli: Nechce se mi učit**
- Cangelosi, J.: Strategie řízení třídy**
- Canfield, J.: Hry pro vých. k odpovědnosti**

Literatura s problematikou sociálně patologických jevů

- Nešpor, K. (1999): Jak poznat a překonat problém s hazardní hrou
- Novák, T., Capponi Věra (1996): Sám proti agresí, Grada
- Enroth, R. (1995): Průvodce sektami a náboženstvími, Návrat domů
- Elliottová, M. (1995): Jak ochránit své dítě, Portál
- Vojtíšek, Z. (1998): Netradiční náboženství u nás, Dingir
- Nešpor, K., Czémy, L. (1997): Alkohol, drogy a vaše děti. Besip, Praha.
- Kolář, M. (1997): Skrytý svět šikanování ve školách. Portál, Praha.
- Matoušek, O., Kroftová A. (1998): Mládež a delikvence. Portál, Praha.
- Šišková, T. (1998): Výchova k toleranci a proti rasismu. Portál, Praha.
- Říčan, P. (1998): S Romy žít budeme - jde o to jak. Portál, Praha.
- Rotgers, F. (1999): Léčba drogových závislostí. Grada Publishing, Praha.
- Erb, H.H. (2000): Násilí ve škole a jak mu čelit. Amulet, Praha.
- Kolář, M. (2001): Bolest šikanování. Portál, Praha.
- Nešpor, K. (2001): Vaše děti a návykové látky. Portál, Praha.
- Hajný, M. (2001): O rodičích, dětech a drogách. Grada Publishing, Praha.
- Hoppe, S., Hoppe, H., Krabel, J. (2001): Sociálně psychologické hry pro dospívající. Portál, Praha.